

Călătoria romantică a unui cuplu se transformă
într-un alt fel de aventură în acest roman uluitor.

THE GUARDIAN

HELEN
OYEYEMI

INSULE DE PACE

Traducere de
Oana Zamfirache

1

Ai trecut vreodată printr-o despărțire aproape jignitor de ușoară? Genul de despărțire în care persoana cu care tocmai ai rupt legăturile din cauza unor motive oarecare ridică puțin din umeri, îți spune: „Mulțumesc pentru tot, mai ales pentru sinceritate“ și apoi se îndepărtează, fluierând pe ritmurile cântecului lui Hoagy Carmichael, „I Get Along Without You Very Well“? Sau poate că ai fost tu cel părăsit atât de facil? Eu n-am ars-o niciodată așa de stoic, nici măcar nu mi-a trecut prin cap să încerc. Înainte să fiu cu Honza, am fost doar cu tipi la fel de emotivi ca și mine: am fi putut să formăm un fel de trib, uniți sub un drapel pe care scrie: RESPING PENTRU TOTDEAUNA RESPINGEREA TA. Dar de data asta... de data asta n-au fost decât zece minute neplăcute, petrecute într-o cafenea. Apoi s-a terminat, Honza plecase și eu eram

recunoscător și ușurat că n-a ieșit cu scandal. Mi-am spus: *Deci asta e. S-a terminat.*

Mi-am pus căștile și am luat-o spre stația de metrou, creierul sorbind din lista de melodii optimiste ca dintr-un sirop. Muzica m-a binedispus atât de mult, încât, atunci când mâna unui hoț s-a furișat în rucsacul meu, n-am făcut decât s-o plesnesc și să dau din deget dezaprobator, în loc să-l înșfac pe tip și să-l arunc pe scări.

Când am ajuns acasă, n-aveam mesaje de la Honza. Singurele rămășițe ale relației erau niște boxeri pe care mi-i făcuse cadou. Niște boxeri cu model de tapiserie și pe care erau scrise zilele săptămânii, această informație crucială fiind brodată cu ață stacojie pe betelia fiecărei perechi: *Pondělí, Úterý, Středa...* Se dădea trist că nu știam niciodată ce zi a săptămânii este. Și iată – acum știu șapte cuvinte în cehă! Încă puțin și o să știu limba la perfecție, îmi spunea.

Zilele de după despărțire se acumulas. Munceam, făceam voluntariat, mă uitam la seriale, citeam cărți, mă vedeam cu prietenii, purtam chiloții cu model în ordinea lor obișnuită. *Pondělí* – nicio întrebare nostalgică sau vreo rugămintă tristă, *Úterý* – niciun eseu pe tema adevărul-e-că-mănânci-rahata, *Středa* – nicio poză cu am-văzut-asta-și-m-am-gândit-la-tine, *Čtvrtek*, nicio șansă de a mă răzgândi, *Pátek*, *Sobota*, *Neděle*, nimic. Un ciclu repetat luni întregi, până când chiloții au fost spălați de atâtea ori, încât au devenit niște cârpe. Când i-am aruncat la gunoi, mi s-a părut că procesul

de despărțire conștientă s-a terminat (partea proastă e că glumesc doar pe jumătate), dar în curând au început să-mi lipsească chiloții ăia care îmi veneau la fix și mi-am cumpărat alții la fel. Aveam posibilitatea să aleg unii pe care să scrie în altă limbă, dar eu căutam siguranța, nu noutatea, așa că am rămas la formula inițială. E posibil ca oamenii să te trădeze, dar boxerii potriviți, niciodată. Cât despre Honza Svoboda, n-am mai știut nimic de el până când...

2

Nici n-am început bine și simt că-mi pierd curajul. OK, o să încep, înainte să mă răzgândesc.

Imaginați-vă: cam patru ani mai târziu, un cuplu de tineri visători face o călătorie cu trenul...

Pe Xavier îl amuză ideea de a considera că la treizeci și opt de ani ești încă tânăr. Dar asta era vârsta noastră de atunci. Și nici de purtat nu ne purtam așa de matur.

În orice caz:

Gara noastră locală este o platformă de transport tipică pentru un sătuc din fundul comitatului Kent. Este prima și ultima stație pentru cele două rute de autobuz ale satului și oricât de hotărâți am fi noi, pasagerii, să trecem repede prin ea, tot zăbovim. Clădirea exercită un magnetism alandala, lăsând impresia că este ruda unui hambar de țară lăsat în paragină. O rudă familiarizată cu infernalul. Iată-l (infernalul de zi cu

zi) cum se întreveade în vopseaua decolorată a zidurilor exterioare și iată-l din nou în felul în care ferestrele par luminate cu gaz, în umbrele care descresc în spatele geamurilor sepie. N-ar fi de mirare dacă Lucifer ar avea atârinate pe-acolo niște ciolane de porc, pe care le vizitează din când în când, ca să verifice cât de afumate sunt. Dar, în loc de ciolane venite din iad, găsiți o cafea în care vi se oferă niște cești de ceai demne de UNESCO. Cireașa de pe tort o reprezintă cele două șine de tren, unde, de patru ori pe zi, călătorii se amestecă cu sătenii care au venit să-i aștepte sau să-i conducă la tren. Două sosiri și două plecări pe zi nu sunt suficiente ca șinele să ia în serios menirea pe care oamenii consideră că o au... Conform instrucțiunilor primite, am ajuns la gară la șase și jumătate, duminică dimineața, primăvara, iar caprifoiului, fluturilor și altor ființe zburdalnice nu părea să le pese de sosirea și de plecarea trenurilor. Presupun că frumoasele lor tumbe, fâlfâituri și alte cele îi făceau să se creadă ambasadorii anotimpului, cu drept la liberă trecere.

Trenul aștepta la linia pentru Londra, arătând mai degrabă ca o creatură marină decât ca o locomotivă. Pe atunci, eram însoțiți de o mangustă pe nume Árpád, care s-a zburlit când a văzut trenul.

– Iată dragonul, iată-i coama, i-am șoptit.

Pe corpul lui scund și lung se întindeau fâșii lucioase de metal argintiu, scânteind și răsucindu-se. Trenul își purta numele ca pe o diademă, acesta fiind scris cu

litere stacojii care dansau pe o panglică rubinie, situată deasupra ferestrei de la cabina conductorului. ZIUA NOROCOASĂ.

Cabina conductorului era goală. Árpád inspecta peronul, bătând cimentul cu labele ca și cum s-ar fi pregătit să se arunce în aer și să se năpustească asupra unui dușman.

Xavier i-a spus lui Árpád că exagerează și cu toate acestea, de unde stăteam noi, părea că roțile s-au îndoit peste șine. *Iată-i coama, iată-i ghearele...*

Eu n-am spus decât atât:

–Câte zorzoane! Un pic cam strident pentru un tren care face contrabandă cu ceai, nu?

O trecătoare care purta o vestă reflectorizantă și o cască de protecție galbenă ne-a întrebat dacă urmează să vizităm un loc drăguț. Am spus:

–Habar n-am.

Xavier m-a luat pe după umeri și a informat-o că ne ducem în luna de miere care nu e tocmai o lună de miere. Un răspuns care făcea ca acest eveniment din viața noastră să fie o destinație în sine și care, în același timp, bagateliza faptul că nu știam dacă ne ducem într-un loc drăguț. Nu se înțelegea mare lucru din ce scria pe bilet. Poate că Árpád era supărat din cauza asta, dar nouă, care ne duceam într-o lună de miere care nu era tocmai o lună de miere, nu prea ne păsa.

Xavier și cu mine am mers mai mult sau mai puțin în același ritm și ne-am răsfățat cu niște șoapte drăgăstoase.

Nu prea îmi aduc aminte ce ne-am spus unul altuia – sigur ceva de tipul: „Oare asta e viața reală?“ –, sunetul vocii lui și împunsătura tandră a privirii mă răneau într-un fel în care numai săruturile lui mă puteau vindeca. Trec zeci de ani în care ești bătut la stroi fără să știi pentru cine treci prin așa ceva. Ești bătut la stroi și nici măcar nu știi dacă omul în grațiile căruia vrei să intri va fi acolo odată ce vei lăsa în urmă calea presărată de confetti senzorial și de violență emoțională. Și apoi, cumva dă norocul peste tine și chinul se termină și omul ăla chiar există și devii iubitul ăla perpetuu uluit din cântecele de dragoste pe care odinioară le considerai de o falsitate infinită.

Chiar *se întâmpla*. Chiar ne găsiserăm unul pe altul și chiar călătoream împreună – nu era prima noastră călătorie împreună, dar era prima oară când o făceam având același nume de familie. Trenul cu care urma să călătorim se numea *Ziua Norocoasă*. Trenul era acolo, și noi eram acolo și tot spuneam chestii de genul: „Asta e!“ și „Acu’ e acu!“ ca și cum vorbele noastre ar fi putut să încetinească avântul evenimentelor.

Toate ușile vagoanelor erau însemnate cu câte un simbol. Un pumnal, un cărăbuș, o roată de tors, o harpă. Pe bilet scria că locul nostru este în Vagonul Ceasului, așa că am început să ne uităm după un ceas care să fie făcut din același bronz fără luciu precum celelalte simboluri – o lalea, un telescop, un zar care indica numărul doi...

Nu puteam să ratăm ocazia unui cazinou mobil. Am apăsat pe zar, dar ușa nu s-a deschis decât la a treia sau a patra încercare. Eu am încercat primul, apoi Xavier, apoi Árpád, apoi eu din nou. Cele două puncte de pe fațeta zarului nu erau doar de formă – trebuia să-ți bagi degetele prin ele și să apeși. Ne-am îngrămădit cu toții în vagon ca să aruncăm o privire, trăgând după noi bagajele prin vagoane, în timp ce-l căutam pe al nostru. Și ne-am gheboșit, ne-am lăsat capetele în jos și ne-am lăsat umerii în jos – cel puțin eu și Xavier – odată ce a devenit clar că am intrat într-o încăpere cu susu-n jos. Toate scaunele și mesele erau împrăștiate pe tavan, alături de plasele pentru bagaje, arătând ca și cum ar fi ajuns acolo după ce trenul a făcut un looping deosebit de energetic. Tăcerea era fragilă. Auzeam zarva gării și un murmur înăbușit, de parcă motorul trenului ar fi vorbit în somn. O împletitură de sunete care lăsa impresia normalității. Nu eram în vagonul care trebuia, dar nici nu deranjam cu nimic. Iar noi, la rândul nostru, nu aveam să fim deranjați... atât timp cât continuam să ne mișcăm. Dacă scoteam limba, vârful ei ar fi dansat – efervescența interdependenței. Dar Xavier părea mai puțin impresionat de acest vagon decât de ceea ce vedea în următorul. I-am urmărit privirea, dar nu am văzut decât un șir de compartimente închise.

Árpád a ușchit-o pe perete, s-a aruncat pe tăblia mesei și ne-a aruncat o privire cumva profesorală, ca și cum ne-ar fi zis: „Așa se explorează spațiul, copii“,

a alunecat pe podea și apoi a luat-o agale spre tavan. Am dat să-l urmez, dar am schimbat macazul când am văzut că Xavier se îndreaptă spre ușa care dădea spre compartimentul următor.

– Árpád a luat-o în cealaltă direcție, am spus, strecurându-mă între Xavier și mâner.

–Știu, dar...

–Știi, dar vrei să ne părăsești înainte ca trenul să plece din gară?

–Otto, suntem într-un tren, nu în mlaștinile din Yorkshire. Nu trebuie să stăm lipiți ca excursioniștii pierduți în ceață.

Fețele noastre erau foarte aproape una de alta, dar nu ne-am sărutat. Ne-am mișcat, aparent în mod intenționat, în exact acel loc unde greutatea tavanului încărcat părea cel mai puțin echilibrată. Niște scaune cu spătare înalte pluteau deasupra capetelor noastre, trolerele erau împrăștiate pe podea și nu știu cum se simțea Xavier, dar eu nu îndrăzneam să-mi schimb poziția. Corpurile noastre erau dispuse de parcă eram niște iubiți pe punctul de a se îmbrățișa. Eu eram cel sfios, cu mâna stângă apucând pervazul. Xavier apăsa cu mâna dreaptă ușa din spatele meu, iar încheietura îmi gădila vârful urechii. N-ar fi fost mare lucru să întorc capul și să-i ating încheietura cu buzele, dar îmi dădeam seama că nu pot să concurez cu ceea ce vedea peste umărul meu. Atenția îi era atrasă de rețeaua de uși care trecea prin mijlocul trenului.

Oyeyemi forțează din nou granițele romanului... O poveste suprarealistă despre iubire, inimi frânte și fantomele trecutului.

KIRKUS REVIEWS

Un cuplu primește cadou pentru luna de miere o călătorie la bordul unui tren neobișnuit. Și acesta este singurul lucru de care poți fi sigur atunci când pătrunzi în lumea creată de Oyeyemi, misterele acumulându-se cu fiecare pagină. Manguste pe post de animale de companie, bărbați alergând în clădiri în flăcări pentru a salva oameni care se dovedesc a nu fi acolo, tablouri care-și schimbă compoziția în funcție de privitor, artiști excentrici, un testament cu bucluc și, mai ales, prezența/absența unui personaj enigmatic, în legătură cu care personajele nu pot cădea de acord dacă există sau nu.

Helen Oyeyemi construiește un univers oniric unde totul este posibil, dar în care cititorul nu se rătăcește, ci dă nas în nas cu dorințe pe care nici nu știa că le are.

O sălbatică țară a minunilor, plină de vizuini de iepure care par să nu ducă nicăieri și care, totuși, au legătură între ele.

PLOUGHSHARES

byblos

curteaveche.ro

ISBN 978-606-44-1439-7

9 786064 414397